

Raadsnotitie

GEMEENTEBESTUUR

onderwerp	Aanbevelingen drugsbeleid raads werkgroep
Rn nummer 2013	10
collegevergadering d.d.	
raadsvergadering d.d.	18 december 2013
programma	Veelzijdige stad in het groen
portefeuillehouder	Burgemeester

team VHBOP
steller PJE Jochijms
doorkiesnummer +31 77 3596191
e-mail n.jochijms@venlo.nl
registratienummer 13-16517
datum 2 december 2013
bijlage(n) 3
datum verzonden 12 december 2013

Vraag aan de raad (gedachtewisseling)

Door middel van deze raadsnotitie wordt u gevraagd de aanbevelingen van de onderzoeksbureau Intraval en de raadswerkgroep drugsbeleid aan de burgemeester, over te nemen. Deze aanbevelingen hebben betrekking op de ontwikkelingen van het lokale drugsbeleid.

Namens de raadswerkgroep drugsbeleid
de voorzitter de griffier

Vera Tax

Geert van Soest

Raadsnotitie

Samenvatting (Verplicht, maximaal een half A4)

Tijdens de raadsvergaderingen in april 2013 heeft de gemeenteraad besloten een raadswerkgroep veiligheid / drugsbeleid samen te stellen om het lokale drugsbeleid verder vorm te geven.

Middels deze raadsnotitie worden de aanbevelingen van onderzoeksbureau Intraval en de raadswerkgroep aan de burgemeester en de gemeenteraad voorgelegd.

Deze aanbevelingen hebben betrekking op:

- Drugspreventie jongeren.
- Aanpak straathandel.
- Aanpak overlast Venlo-Zuid.
- Toegankelijkheid coffeeshops.
- Regulering achterdeur coffeeshop.

De gemeenteraad wordt gevraagd of zij aanbevelingen van bureau Intraval en de aanbevelingen van de raadswerkgroep drugsbeleid kan overnemen.

Bijlagen

Nr.	Naam	Datum
1.	Notitie drugspreventie jongeren	Dec 2013
2.	Rapport 'Drugsbeleid in Venlo 2012-2013 Venlo', Intraval, 2013 (fysiek verzonden op 21 november 2013)	Nov 2013
3.	Notitie werkwijze raadswerkgroep	Dec 2013
4.	..	..
5.	..	..

Onderbouwing

Algemene toelichting

1. **Wat is de kernopgave** (Wat is de belangrijkste opdracht voor de gemeenteraad?)

Tijdens de raadsvergaderingen is april 2013 heeft de gemeenteraad van Venlo een debat gevoerd omtrent het lokale drugsbeleid. Belangrijke thema's waren het coffeeshopbeleid en het jeugdpreventiebeleid. Tijdens de gemeenteraadsvergadering van 24 april 2013 is besloten tot het instellen van een raadswerkgroep die het drugsbeleid verder heeft uitgewerkt in een aantal concrete aanbevelingen.

2. **Relatie met programma**

Met het ontwikkelingen van (een advies aan de burgemeester omtrent) nieuw drugsbeleid wordt bijgedragen aan de leefbaarheid en veiligheid in woonwijken en de stad in zijn geheel. De in het programma 'Veelzijdige stad in het groen' vastgestelde ambitie 2030 dat 'dorpen en wijken veiligheid, geborgenheid en het sociale netwerk voor menselijk relaties bieden' sluit hier bij aan.

3. **Waarom?** (Wat is de aanleiding voor de raadsnotitie?)

Middels deze raadsnotitie wordt de gemeenteraad gevraagd een uitspraak te doen over het resultaat van de raadswerkgroep veiligheid/drugsbeleid in de vorm van aanbevelingen betreffende het drugsbeleid aan de burgemeester.

4. (Optie 1) Plan van aanpak (Bij behoefte aan startnotitie)

Vóór de invoering van de coffeeshopclub¹ heeft de gemeente Venlo een 0-meting uitgevoerd om de gevolgen van de invoering te kunnen meten: *'Hektor 2010-2011. Evaluatie aanpak drugsoverlast Venlo'* (Intraval, 2012). Onderzoeksbureau Intraval heeft in augustus 2013 op verzoek van de raadswerkgroep een tweede meting gedaan om de effecten van de invoering van (uiteindelijk alleen) het ingezetenen criterium in kaart te brengen. Op basis van de aanbevelingen in dit rapport, *'Drugsbeleid in Venlo 2012-2013'* (Intraval, 2013; zie bijlage) heeft de raadswerkgroep drugsbeleid een aantal aanvullende aanbevelingen geformuleerd.

Drugspreventie jongeren

De raadswerkgroep heeft geconcludeerd dat het versnipperde aanbod op het gebied van drugspreventie, zoals in het rapport van Intraval wordt geconstateerd, herkenbaar is voor alle betrokken partners. Dit is onder andere het gevolg van bezuinigingen waardoor de voorheen projectmatige aanpak is weggefallen.

Aanbevelingen Intraval

- Bij de drugspreventie onder jongeren dient een betere afstemming te komen van activiteiten door scholen, jeugd- en jongerenwerk, verslavingszorg en overige betrokkenen onder regie van de gemeente.
- Daarbij moet worden uitgegaan van een gezamenlijke visie: geen softdrugsgebruik onder de 18 jaar gezien de grote kans op (niet herstelbare) schadelijke effecten op de hersenen die bij hen kunnen plaatsvinden bij vaak en veel softdrugsgebruik.
- Bij drugspreventie onder jongeren is het belangrijk een onderscheid te maken tussen schoolgaande jongeren en kwetsbare jongeren c.q. jongeren in de openbare ruimte. Zij hebben naast andere normen over (soft)drugs ook verschillende ervaringen ermee. Onderzoek laat zien dat sociale normen een sterke relatie hebben met (blow)gedrag. Dit betekent dat daarbij de doelgroepgerichte aanpak goed rekening mee moet worden gehouden.
- Er dient ook vooral inzet plaats te vinden op selectieve preventie die zich richt op subgroepen jeugdigen die een verhoogd risico hebben op middelenproblemen.
- Er moet sprake zijn van verslavingspreventie in verschillende settings die zijn afgestemd op de vindplaats van specifieke doelgroepen (waarvan bekend is dat die kwetsbaar zijn): op straat, in buurthuizen en dergelijke.
- Binnen de groep kwetsbare jongeren zitten naast hinderlijke en overlastgevende jongeren ook criminele jongeren (jongeren die zich onder meer met drugshandel bezighouden). De eerste twee subgroepen zouden vooral tot het werkterrein van het jeugd- en jongerenwerk moeten behoren, terwijl de criminele jongeren de verantwoordelijkheid van de politie zouden moeten zijn.
- Verder dient er meer aandacht te komen voor de rol van de ouders. Uit steeds meer onderzoek wordt duidelijk dat zij een belangrijke rol spelen bij het voorkomen van middelengebruik door jongeren, zie bijvoorbeeld de succesvolle resultaten bij de aanpak van (problematisch) alcoholgebruik.

¹ Ingezetenen criterium en besloten clubcriterium (in november 2012 vervallen)

Raadsnotitie - onderbouwing

- Tevens is het van belang onder jeugd- en jongerenwerkers het kennisniveau over middelengebruik te vergroten en hen te leren jongeren te benaderen over het onderwerp softdrugsgebruik.
- Daarnaast blijkt dat programma's die geleid worden door leeftijdsgenoten (*peers*) - in elk geval op korte termijn - effectief kunnen zijn.

*Kan de gemeenteraad de aanbevelingen van bureau Intraval met betrekking tot het drugspreventie beleid jongeren overnemen?*²

Aanbevelingen raadswerkgroep

- Een belangrijk element in de aanpak is de *regierol*, die nu wordt gemist. De partners zijn van mening dat deze rol, net als voorheen in het project Achilles, bij de gemeente hoort te liggen. De gemeente is verantwoordelijk voor het afstemmen van en sturen op de acties van de betrokken partners. Hiermee wordt de integraliteit van de aanpak gewaarborgd.
- Tevens is het uitwisselen van de opgedane kennis en ervaring met de partners aan de repressieve kant van de ketenaanpak drugs van belang. Alle partners verzamelen vanuit hun eigen expertise inzichten in bepaalde personen dan wel (gezins)situaties. Partners aan zowel de preventieve als de repressieve kant van de aanpak kunnen hier hun voordeel mee doen.
- De inzet van de preventieve middelen wordt in eerste instantie gericht op de jongeren die 'op straat' te vinden zijn. De groepsdynamiek die zich hier afspeelt is van grote invloed op het gedrag en gebruik van deze kwetsbare jongeren. Het is dan ook van belang dat daarbij de aansluiting gevonden wordt bij deze straatcultuur van jongeren. Tevens wordt geïnvesteerd in preventieve maatregelen die gericht zijn op de gezinssituatie en de betrokkenheid van ouders. Het betreft met name situaties van 'kwetsbare jongeren': autochtone jeugd met een laag (vmbo) opleidingsniveau. Het versterken van de weerbaarheid van deze jongeren, het leren 'nee' zeggen, en de kennis met betrekking tot middelengebruik zijn belangrijke preventieve elementen, waarbij onder andere scholen ook een rol kunnen spelen. Een bewezen effectieve methode met een korte termijn effect is een programma dat wordt geleid door leeftijdsgenoten.
- Op dit moment wordt het drugsgebruik onder de Venlose jongeren iedere 4 jaar onderzocht met behulp van de GGD jongerenmonitor. Het is van belang te kijken welke vragen nu precies worden gesteld en in hoeverre deze aansluiten bij de doelgroep en doelen die gesteld worden voor de preventieve aanpak. Indien nodig kan de vraagstelling van de monitor hierop worden aangepast/aangevuld.
- De lokale aanpak kan getoetst worden met behulp van een monitor, specifiek in 3 wijken waar de doelgroep zich ophoudt. Het Vincent van Gogh Instituut heeft aangegeven in een 0-meting te kunnen voorzien zodat de effectiviteit van de preventieve maatregelen gemeten kan worden.
- Op dit moment vindt afstemming plaats omtrent een Limburgse pilot drugspreventie jongeren (zie bijlage). De pilot dient, met provinciale subsidie, in 2014 te starten.

Kan de gemeenteraad de aanbevelingen van de raadswerkgroep met betrekking tot het drugspreventie beleid jongeren overnemen?

Aanpak straathandel

In gezamenlijkheid met de politie en het openbaar ministerie heeft de raadswerkgroep geconcludeerd dat de huidige situatie in grote mate afwijkt van de situatie zoals met de start van project Hektor. Dit verdient dan ook een andere aanpak. De partners hebben aangegeven

² Daar waar bureau Intraval spreekt over 'jeugd- en jongerenwerkers' wordt door de gemeente Venlo een breed scala aan partners, betrokken bij de preventie en aanpak van drugsgebruik onder jongeren, verstaan.

dit gezamenlijk op te willen pakken zodat de nieuwe aanpak past binnen de huidige context en ruimte overblijft voor lokaal maatwerk.

Aanbevelingen Intraval

- Duidelijk is dat voor een goede aanpak van de straathandel de inzet van en de samenwerking tussen de betrokken partners niet moet verslappen en op voldoende niveau moet blijven. Dit betekent dat moet worden nagegaan hoe de capaciteit in de keten beter kan werken. Hiervoor moeten afwegingen plaatsvinden bij politie en OM en afspraken worden gemaakt binnen de driehoek.
- Aangezien de politie momenteel beperkte capaciteit heeft voor de handhaving rondom de coffeeshops, maar wel capaciteit heeft voor een persoonsgerichte aanpak kan voor de aanpak worden aangesloten bij de persoonsgerichte aanpak in het Veiligheidshuis. Hiermee wordt aangesloten bij en bestaande werkwijze, waarin eerst de achtergronden van de overtredders worden nagegaan en vervolgens in onderling overleg tussen de betrokken partijen de meest geëigende aanpak wordt vastgesteld.

Kan de gemeenteraad de aanbevelingen van bureau Intraval met betrekking de aanpak straathandel overnemen?

Aanbevelingen raads werkgroep

- De regierol voor wat betreft de integrale ketenaanpak drugs moet door de gemeente worden uitgevoerd. Hoewel landelijke prioriteiten een gedeelte van de beschikbare capaciteit van de partners in beslag nemen, is er ruimte voor lokaal maatwerk. Afstemming van deze lokale invulling vindt plaats in de lokale driehoek. Zij streeft naar een brede integrale aanpak van belangrijke lokale thema's, waaronder het lokale drugsbeleid.
- Het is bij een integrale aanpak van groot belang dat er veel aandacht wordt besteed aan het verzamelen van informatie. Het betreft allereerst de 'harde' informatie (politiecijfers): deze zijn de aanleiding om ergens verder onderzoek naar te doen. Hierbij is van belang te realiseren dat het steeds meer tijd en energie kost om goede bruikbare informatie te verzamelen. Daarom is het tevens van belang 'zachte' informatie op te halen: de kennis die de burgers en bewoners van specifieke hotspots kunnen delen. Deze informatie dient vervolgens aan elkaar te worden gekoppeld en geanalyseerd.
- De voorkeur voor deze analyse heeft een specifieke 'informatiemakelaar' bij de gemeente. De uitkomsten van deze analyse kunnen vervolgens integraal met de partners worden gedeeld waarna afstemming over de verdere aanpak van een specifieke situatie kunnen worden gemaakt. Behalve de eerder genoemde persoonsgerichte aanpak in het Veiligheidshuis Limburg-Noord kan gedacht worden aan het inzetten van fysiek toezicht / sfeerbeheerders bij specifieke situaties.

Kan de gemeenteraad de aanbevelingen van de raads werkgroep met betrekking tot de aanpak straathandel overnemen?

Aanpak overlast Venlo-Zuid

Uit de rapportage van Intraval (2013) is gebleken dat behalve een aanpak van de situatie in Venlo-Zuid tevens een gerichte aanpak in Binnenstad-Noord vereist is. De raads werkgroep heeft geconcludeerd dat de situatie in Venlo-Zuid is verbeterd maar aandacht blijft vragen.

Aanbevelingen Intraval

- Voor een goede beheersing van de situatie in Venlo-Zuid is voldoende fysiek toezicht door politie onontbeerlijk. Uit (spaarzaam) onderzoek naar cameratoezicht en de bestrijding van drugsoverlast blijkt dat passief toezicht in de vorm van cameratoezicht onvoldoende is. Om mogelijke waterbedeften te voorkomen dienen politie en nadere betrokken partijen zeer

alert te blijven op signalen van drugsoverlast elders en hier direct op in te grijpen.

- Daarnaast kunnen in de gedoogbeschikking aanvullende criteria voor de coffeeshops worden opgenomen die betrekking hebben op de beheersbaarheid van de overlast rondom de coffeeshops. Daarbij kan worden gedacht aan het aanstellen van portiers c.q. gastheren die de directe omgeving van de coffeeshops in de gaten houden, letten op parkeergedrag, het verplicht stellen dat vanuit de coffeeshops enkele keren per dag de omgeving van de coffeshop wordt opgeruimd en dergelijke.

Kan de gemeenteraad de aanbevelingen van bureau Intraval met betrekking tot de aanpak overlast Venlo-Zuid overnemen?

Aanbevelingen raads werkgroep

- De gemeente heeft de regierol om middels een integrale aanpak de overlast in Venlo-Zuid aan te pakken.
- Behalve met fysiek toezicht door politie kan de overlast tevens beperkt worden met de inzet van bijvoorbeeld straatcoaches (juiste locaties en tijdstippen).
- Voor wat betreft de overlast Binnenstad-Noord leeft onder de partners een gemengd beeld. De komende periode dient deze situatie scherp in de gaten gehouden te worden.

Kan de gemeenteraad de aanbevelingen van de raads werkgroep met betrekking tot de aanpak overlast Venlo-Zuid overnemen?

Toegankelijkheid coffeeshops

De raads werkgroep heeft geconcludeerd dat het van belang is bij de ontwikkeling van lokaal beleid de toegankelijkheid van coffeeshops, in relatie tot de andere actiepunten, te heroverwegen zodat de te nemen stappen elkaar versterken.

Aanbevelingen Intraval

- Een belangrijk onderdeel van het lokale beleid is voor wie de coffeeshops toegankelijk zijn. Kan dat beperkt worden tot een regio in en rondom Venlo en kan die regio ook een deel van Duitsland inhouden? De vraag is of dit tot de gewenste resultaten leidt gezien de volgende vragen die bij een regio-indeling een rol spelen: hoe groot kan c.q. moet de regio zijn; wie houdt hier toezicht op; en wie voert de controles uit?
- Om het aantal bezoekers beheersbaar te houden kunnen in de gedoogvergunning ook aanvullende criteria worden opgenomen. Zo kan de transactiehoeveelheid van vijf gram worden verlaagd naar bijvoorbeeld drie gram. Hierdoor wordt het voor bezoekers die verder weg wonen minder aantrekkelijk om naar Venlo te gaan om daar softdrugs te kopen. Dit is bijvoorbeeld in Terneuzen gebeurt en heeft mede geleid tot een afname van (verder weg wonende) coffeshopbezoekers.
- Een tweede aanvulling kan een beperking van de openingstijden zijn, met name in de late avonduren om het voor coffeshopbezoekers van verder weg minder aantrekkelijk te maken coffeshops in Venlo te bezoeken. De vraag is in hoeverre dit in Venlo tot de gewenste resultaten zal leiden, gezien de nabijheid van meerdere grote (Duitse) steden en de goede infrastructuur. Bovendien bestaat de kans op de aanwezigheid van straatdealers rondom sluitingstijd. Hierop kan gericht worden gehandhaafd door op die tijden capaciteit in te zetten.
- Belangrijk is verder een goede balans te vinden tussen toegankelijkheid en laagdrempeligheid: aantallen bezoekers en aantallen coffeshops in Venlo. Het huidige aantal van drie lijkt gezien het aantal coffeshopbezoekers voldoende te zijn. Wanneer het aantal coffeshopbezoekers gaat toenemen, dan is de kans groot dat er problemen gaat ontstaan, denk bijvoorbeeld aan verkeer- en parkeerproblemen. Om deze problemen te voorkomen, zouden er dan weer een of twee coffeshops moeten bijkomen waarbij een belangrijke

voorwaarde is dat er voldoende parkeermogelijkheden zijn.

Kan de gemeenteraad de aanbevelingen van bureau Intraval met betrekking tot de toegankelijkheid van de coffeeshops overnemen?

Regulering achterdeur coffeeshops

De raadswerkgroep veiligheid ondersteunt het gezamenlijke initiatief van de Limburgse gemeenten aangaande de pilot achterdeurregulering.

Aanbeveling Intraval

Belangrijk is ten slotte de zogenoemde achterdeur, de bevoorrading van de coffeeshops. De gemeente Venlo heeft samen met de gemeenten Roermond en Heerlen, namens de 8 Limburgse coffeeshopgemeenten, een voorstel voor een pilot gereguleerde wietteelt bij het ministerie van Veiligheid en Justitie ingediend. Met de pilot kan worden nagegaan hoe de levering van softdrugs aan coffeeshops beter kan worden geregeld. Het gaat hierbij niet alleen om de bestrijding van (georganiseerde) criminaliteit, maar ook volksgezondheidsaspecten spelen een belangrijke rol, zoals de kwaliteit, het thc-gehalte, het voorkomen van pesticiden e.d.

Kan de gemeenteraad de aanbeveling van bureau Intraval met betrekking tot de regulering achterdeur coffeeshops overnemen?

Aanbeveling raadswerkgroep

Naar verwachting worden de door verschillende gemeenten ingediende pilotplannen begin 2014 in de Tweede Kamer besproken. Het is essentieel dat vanuit de verschillende betrokken gemeenten signalen richting Den Haag worden afgegeven om het belang van deze pilot te benadrukken.

Kan de gemeenteraad de aanbeveling van de raadswerkgroep met betrekking tot de regulering achterdeur coffeeshops overnemen?

5. Financiële paragraaf

Afhankelijk van het wel of niet overnemen van de aanbevelingen en de verdere invulling hiervan is een financieel overzicht op dit moment niet realiseerbaar.

6. Risicoparagraaf (welke risico's spelen een rol bij de besluitvorming?)

Wel of geen risico	+ of – of n.v.t.
Juridische aspecten en wettelijk kader	..
Financiële risico's en aspecten	..
Economische risico's	..
Maatschappelijke risico's	..
Exploitatie, realisatie, ontwikkeling, beheer, bouw- en planschade	..
Afbreukrisico's en mogelijke contractschade (in relatie tot externe partners)	..
Overige strategische risico's	..

Toelichting (Benoem de relevante, strategische risico's)

..

7. Vervolgprocedure voor de raad

Op basis van bovengenoemde aanbeveling formuleert de burgemeester een plan van aanpak voor de 3 geprioriteerde thema's. Middels een raadsinformatiebrief wordt dit uitvoeringsplan in januari 2014 aan de raad aangeboden.